

Vergaderjaar 2022–2023

21 501-28

Defensieraad

Nr. 252

BRIEF VAN DE MINISTER VAN DEFENSIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 maart 2023

Hierbij bied ik u het verslag aan van de informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) Defensie van 7 en 8 maart jl. te Stockholm, waaraan ik heb deelgenomen. Tevens informeer ik uw Kamer hierbij over het besluit om op verzoek van Duitsland in het kader van de EU Military Assistance Mission (EUMAM) bij te dragen aan een collectieve training voor Oekraïense militairen in Duitsland. Het gaat om het trainen van infanteriecompagnieën. Nederland zal hiervoor vanaf eind maart, voor de duur van vier weken, ongeveer 50 à 60 militairen inzetten. Deze inzet is aanvullend op de Nederlandse bijdrage aan collectieve trainingen in Duitsland zoals eerder aan uw Kamer gemeld.¹

Informele Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) Defensie 7–8 maart jl.

Militaire steun aan Oekraïne

Tijdens de informele RBZ Defensie van 7–8 maart jl. heeft de Hoge Vertegenwoordiger (HV) Borrell zijn plan gepresenteerd om via drie parallelle sporen de levering van met name artillerie munitie aan Oekraïne te vergroten en te versnellen, en de productiecapaciteit van de Europese defensie industrie op te schalen.

Ten eerste heeft de HV de lidstaten aangemoedigd meer munitie te leveren uit eigen voorraden en uit lopende bestellingen bij de industrie. Het voorstel is om hiervoor een EPF-steunmaatregel aan te nemen van € 1 mld. Het tweede spoor ziet op het bundelen van de vraagzijde en de gezamenlijke aanschaf van munitie. Dit spoor kan worden gebruikt voor het aanvullen van de eigen voorraden en voor leveringen aan Oekraïne. Door vraagbundeling kunnen grotere bestellingen worden geplaatst bij de industrie. Het nieuwe EDA-project voor gezamenlijke aanschaf van munitie, zal hierin naar verwachting een belangrijke rol spelen door de

¹ Terug- en vooruitblik na een jaar Russische oorlog in Oekraïne, Kamerstuk 36 045, nr. 151, d.d. 20 februari 2023.

behoefte van lidstaten te coördineren en contracten af te sluiten met de industrie voor de gezamenlijke aanschaf van munitie. Aan het project wordt door bijna alle lidstaten, waaronder Nederland, deelgenomen. Ook voor dit spoor wordt door de HV een EPF-steunmaatregel voorgesteld van € 1 mld. In totaal gaat het dus om € 2 mld. vanuit de EPF. Het derde spoor richt zich op het wegnemen van knelpunten bij de Europese defensie industrie, zodat de productiecapaciteit verder kan worden opgeschaald. Het gaat daarbij o.a. om toegang tot private financiering, het versterken van de toeleveringsketen en het faciliteren van efficiënte inkoopprocedures. De Commissie gaat deze voorstellen de komende periode verder uitwerken.²

De lidstaten onderstreepten de noodzaak om steun aan Oekraïne voort te zetten en op te schalen en konden de drie sporen van de HV in algemene zin steunen. Besluitvorming over de twee EPF-voorstellen is voorzien tijdens de Jumbo RBZ op 20 maart a.s. Ik heb steun uitgesproken voor de voorstellen van de HV. Cf. de moties van het lid Brekelmans c.s. (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2593) en van de leden Agnes Mulder en Boswijk (Kamerstuk 21 501-02, nr. 2592) heb ik het belang van vraagbundeling en het opschalen van de productiecapaciteit van de industrie onderstreept. Het EDA-project kan hier een nuttige rol in vervullen, naast eventuele initiatieven van lidstaten. Daarbij gaf ik ook aan dat gezien de beperkte ruimte in het EPF, op korte termijn een discussie zal moeten plaatsvinden over ophoging van het EPF-plafond. Hierover zal naar verwachting tijdens de Jumbo RBZ van 20 maart en de Europese Raad van 23–24 maart a.s. worden gesproken. Tot slot heb ik voorgesteld om op korte termijn in EU-verband ook in gesprek te gaan met de Europese defensie industrie over de mogelijkheden tot opschaling van productie en de mogelijke knelpunten daarbij. De HV reageerde hier positief op en gaf aan dat hij gaat proberen om een dergelijk overleg met de industrie op te zetten.

Actuele zaken

Onder dit agendapunt ging de HV kort in op de recent gestarte EU-missie in Niger. Door bij te dragen aan het verbeteren van de militaire capaciteiten van de Nigerese krijgsmacht ondersteunt de missie Niger bij het beschermen van haar bevolking tegen terroristische dreigingen. Daarnaast benadrukte hij dat de EU in brede zin belang heeft bij meer veiligheid en stabiliteit in de Sahel en, mede in het licht van de Russische beïnvloedingspogingen in deze landen, actief dient te blijven in de Sahel.

Lunchbespreking met SG NAVO, VN en EP

In aanwezigheid van SG NAVO Stoltenberg, VN onder-secretaris generaal Lacroix en voorzitter van de EP-commissie voor defensie Loiseau, werd tijdens de lunch gesproken over het thema «*countering outside influence in different theaters across the globe*». Het ging hierbij met name over de desinformatie campagnes van Rusland in Europa en ook in toenemende mate in Afrika en de conclusie dat de EU en de lidstaten hier een actievere informatievoorziening en narratief tegenover moeten stellen. Ik heb aangegeven dat we sterker moeten engageren met de landen uit de zogenaamde *Global South* en hen niet alleen moeten proberen te overtuigen van onze zienswijze, maar ook goed moeten luisteren naar hun zorgen. Het aankomende Schuman Forum op 20–21 maart in Brussel met partnerlanden en organisaties uit de hele wereld, biedt hiervoor een goede gelegenheid. SG NAVO benadrukte dat het Westen zijn militaire steun aan Oekraïne dient op te voeren en verwelkomde de EU-initiatieven

² Het oorspronkelijke voorstel van de HV is voor uw Kamer beschikbaar via *delegates portal*, document nummer WK 2916/2023 INIT.

om meer munitie aan Oekraïne te leveren en om de productiecapaciteit van de Europese defensie industrie op te schroeven. Hij toonde zich positief over de EU-NAVO samenwerking op een reeks van terreinen, waaronder cyber, militaire mobiliteit en de steunverlening aan Oekraïne.

De Minister van Defensie,
K.H. Ollongren